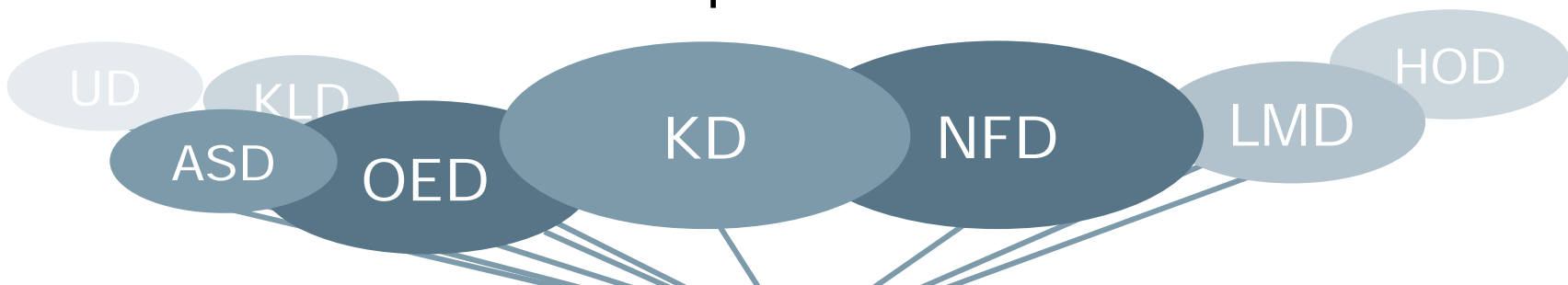

Forskningsrådet og akademisk frihet

Jesper W. Simonsen, divisjonsdirektør
Forskningspolitisk seminar, 17 november 2015

Forskningsrådet i det forskningspolitiske systemet

15 departementer

Europa og verden

Samfunn

Utøvende forskningsinstitusjoner

Næringsliv

Institutter

Universiteter

Forskningsrådets roller

Rådgivning

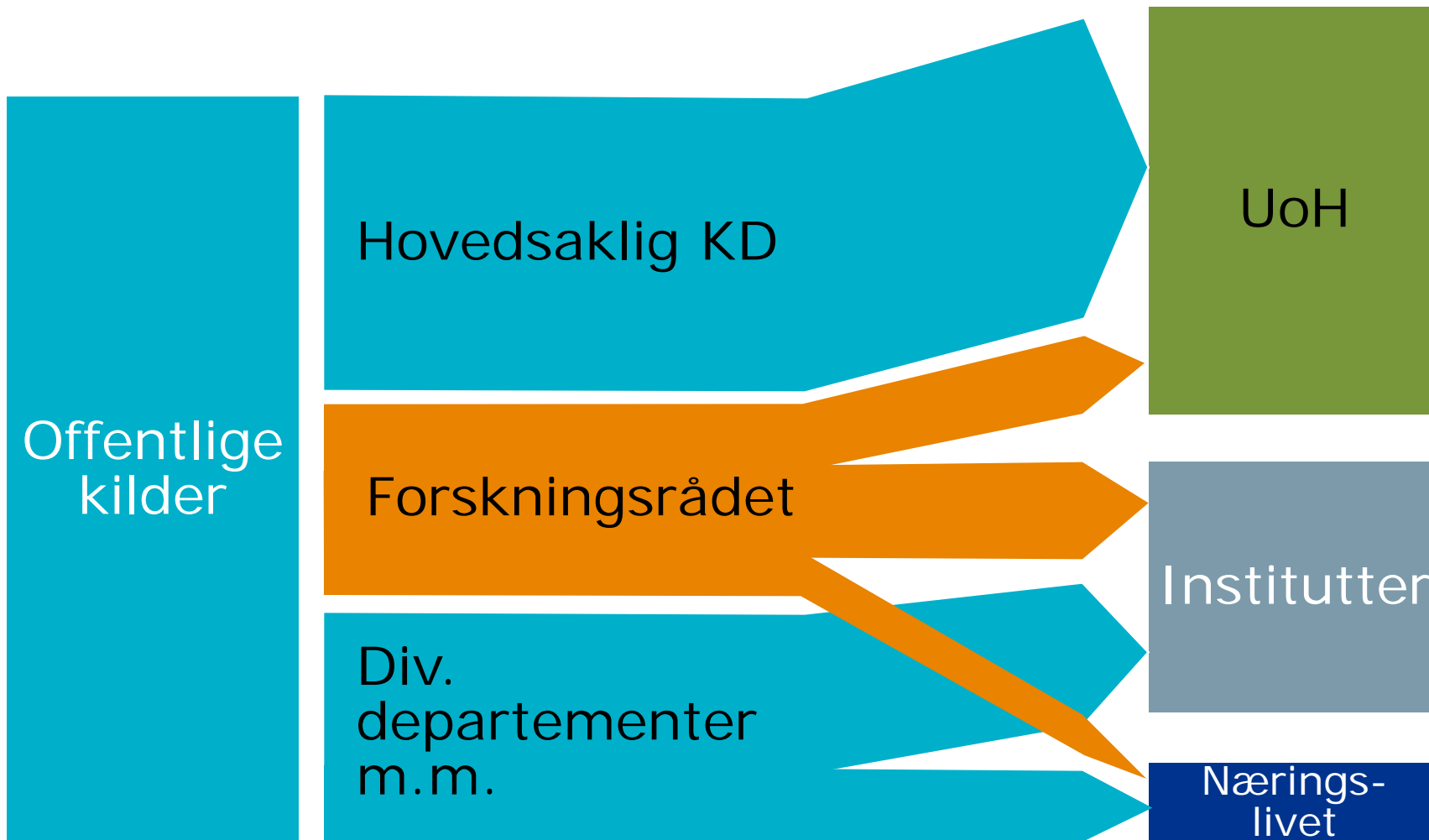
Finansiering

Møteplass

JUNI
2014

www.forskningsradet.no/lysaker

Rådet kanalisierer nær 28 % av de offentlige midlene til norsk forskning

Resultater av innsatsen

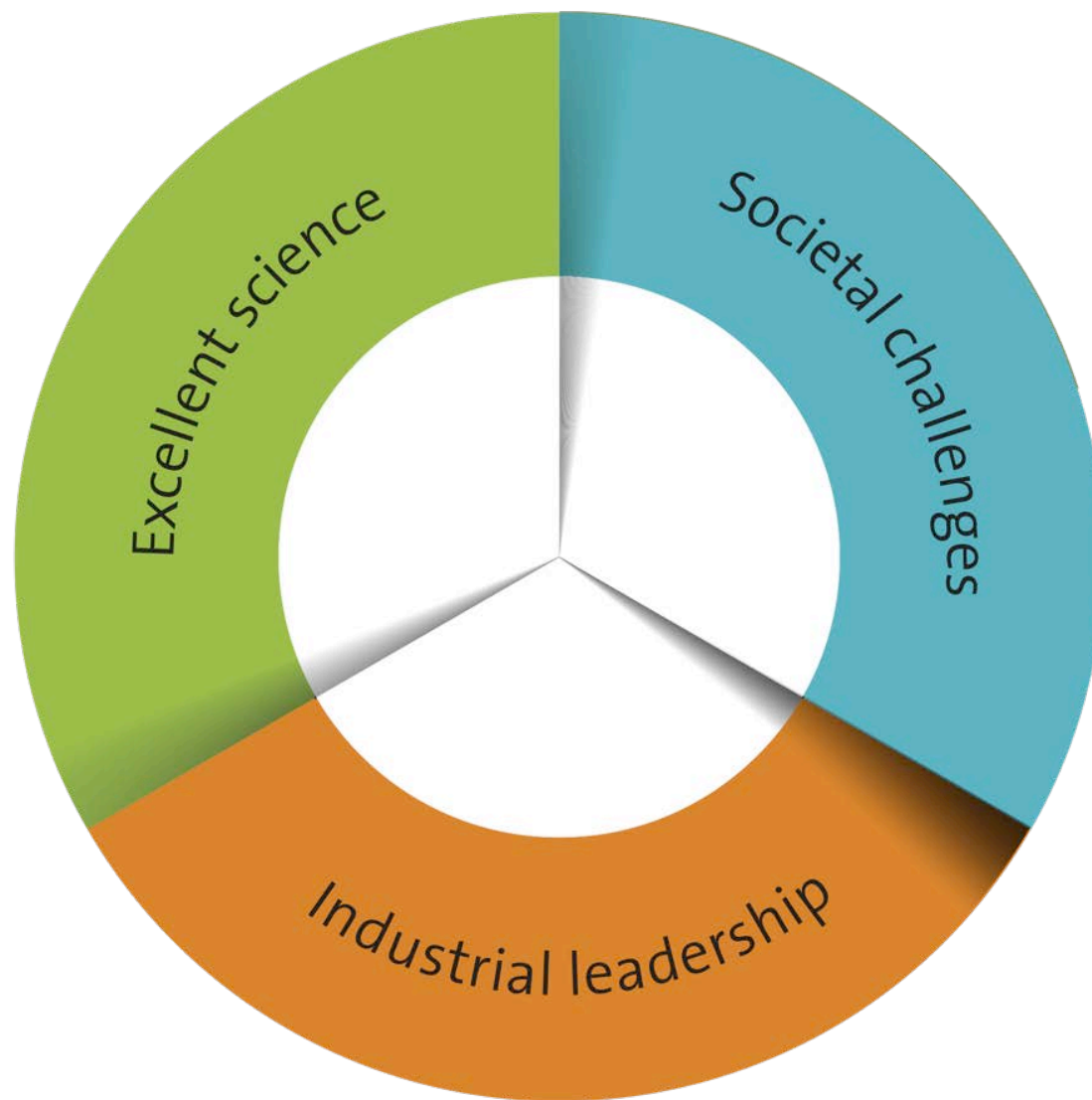
Styrke den vitenskapelige
og teknologiske kunnskaps-
basen

Skape arbeids-
deling og
samhandling

Stimulere næringslivets
innovasjonsevne

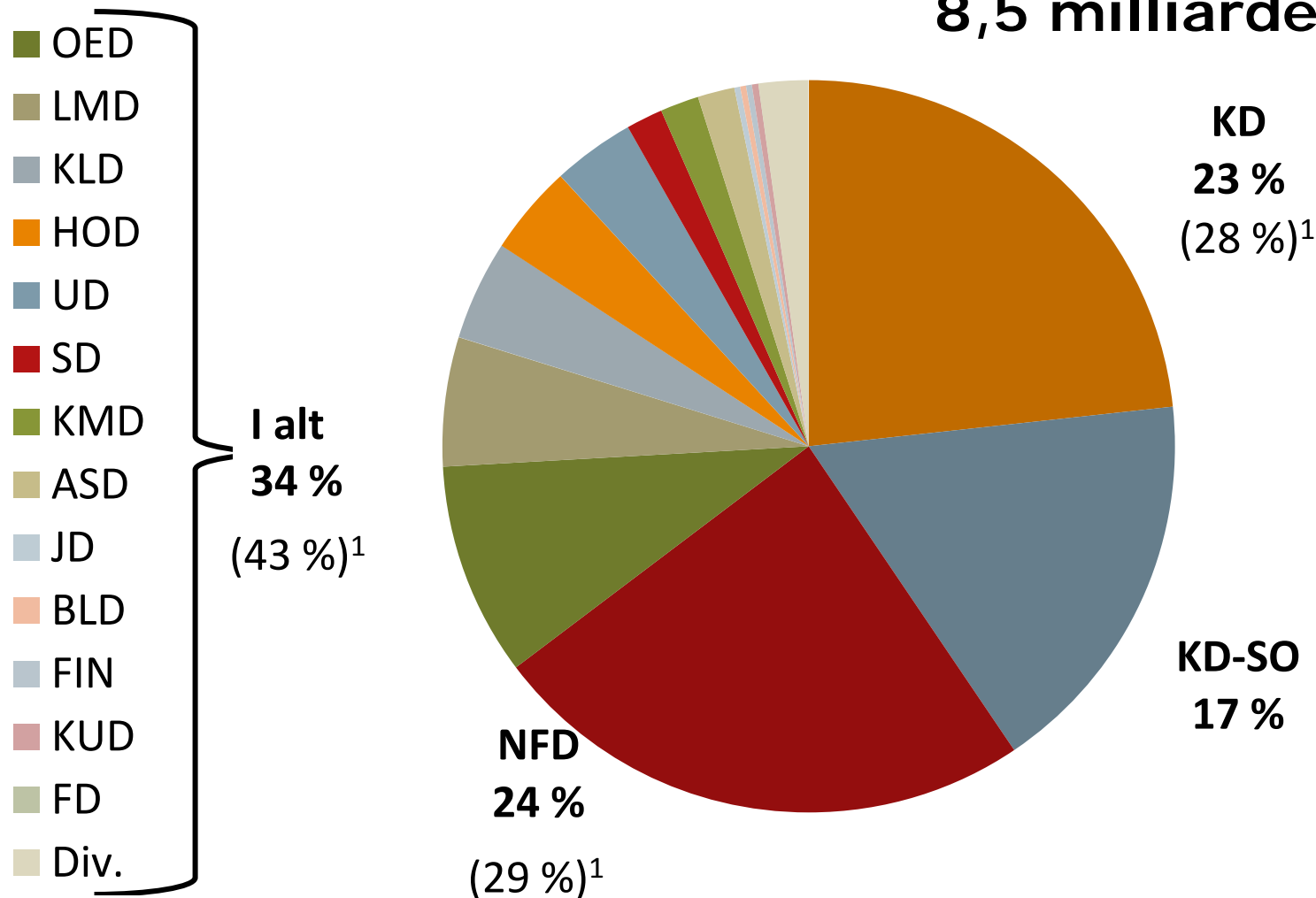
Løse
samfunnsutfordringer

Horizon 2020

Budsjett fra ulike departementer 2015

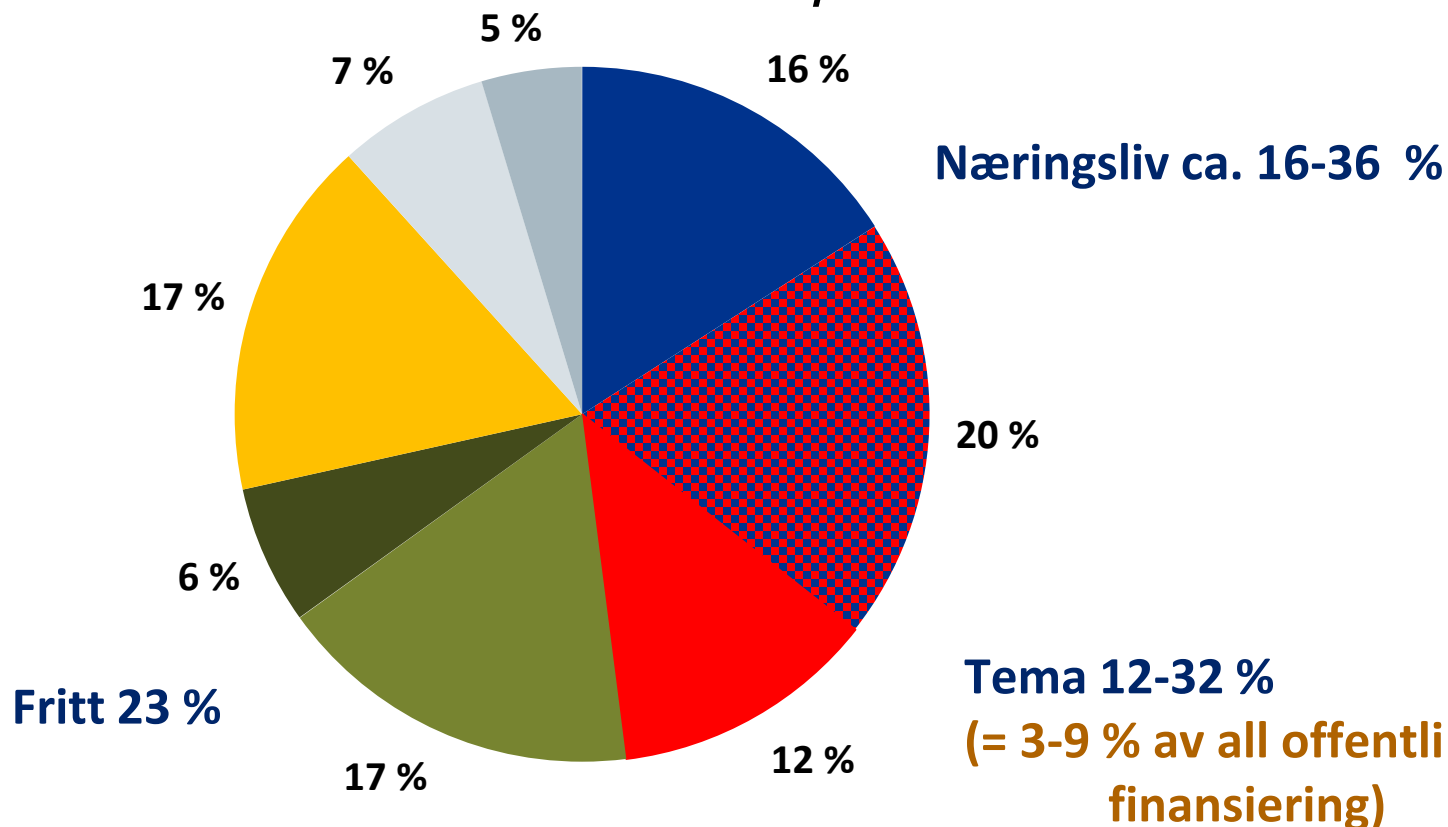
8,5 milliarder kr.

¹ KD-SO fordelt proporsjonalt med departementenes budsjett

Budsjett fordelt på virkemidler 2015

8,5 milliarder kr.

■ Brukerstyrte + SFI

■ Frittstående, grunnf.p., SFF

■ Nettverk

■ Store programmer+FME

■ Infrastruktur

■ Diverse

■ Handlingsrettede programmer

■ Institusjonsstøtte

Sektorprinsippet (1)

- Sektorprinsippet er et grunnleggende og viktig prinsipp i norsk forskning.
- Prinsippet innebærer at **hvert enkelt departement har et overordnet ansvar for forskning på og for sin sektor/sine ansvarsområder.**
- Alle departementene har både et langsiktig ansvar for forskning for sektoren – det brede sektoransvaret – og et ansvar for forskning for å dekke departementets eget kunnskapsbehov ...

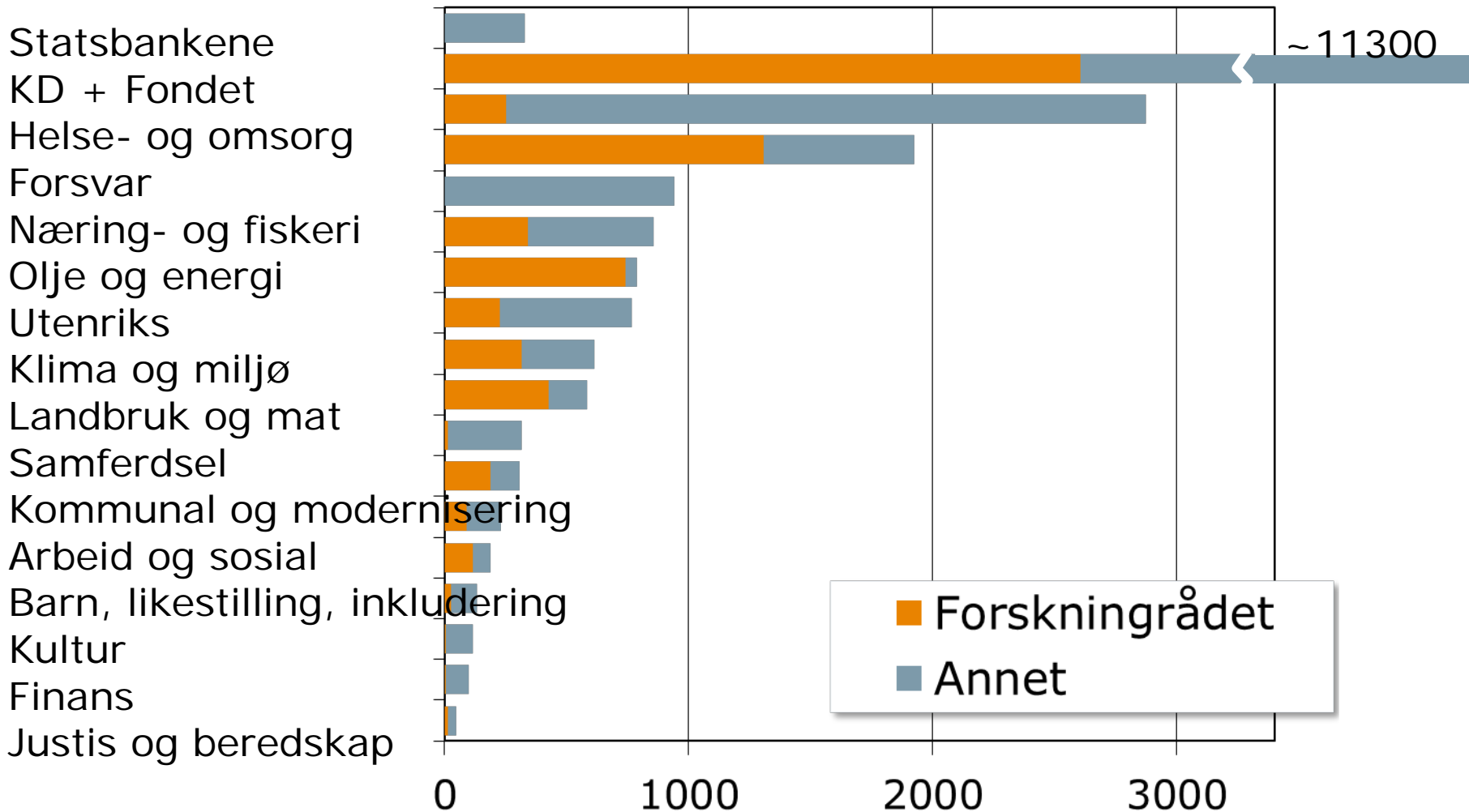

Sektorprinsippet (2)

- Sektorprinsippet bidrar til et sterkt forskningsengasjement i mange departementer og **sikrer forskning med høy grad av relevans i forhold til de ulike sektorenes behov.**
- Kunnskapsutvikling og forskning er en integrert del av politikkutviklingen, og er **ett av flere virkemidler for å realisere målene for den enkelte sektoren.**

Forskningsrådets andel av departementenes FoU-innsats (mill. kr)

Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Langtidsplanens prioriterte områder

Hav	Klima, miljø og miljøvennlig energi	Bedre offentlige tjenester	Muliggjørende teknologier	Et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv	Verdensledende fagmiljøer
-----	-------------------------------------	----------------------------	---------------------------	---	---------------------------

Langtidsplanens prioriterte underområder

Marint	Klimasystem og tilpasning	Fornyelse i offentlig sektor	IKT	Kommersialisering	Fagmiljøer og talenter
Maritimt	Miljø og samfunn	Helse- og omsorgstjenester	Nanoteknologi	Næringsliv i bredden	Forskningsinfrastruktur
Petroleum	Miljøvennlig energi	Utdanning og læring	Bioteknologi	Næring- og samfunnsutfordringer	Internasjonalisering

Forskning for innovasjon og bærekraft

Mål 5. Internasjonalt samarbeid og EU-deltakelse

Mål 1.
Grensesprengende
forskning og
nyskaping

Mål 2.
Bærekraftige
løsninger i samfunn
og næringsliv

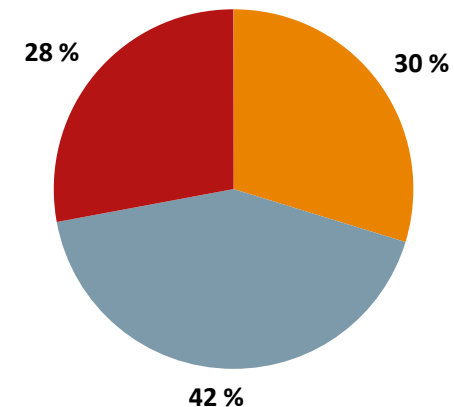
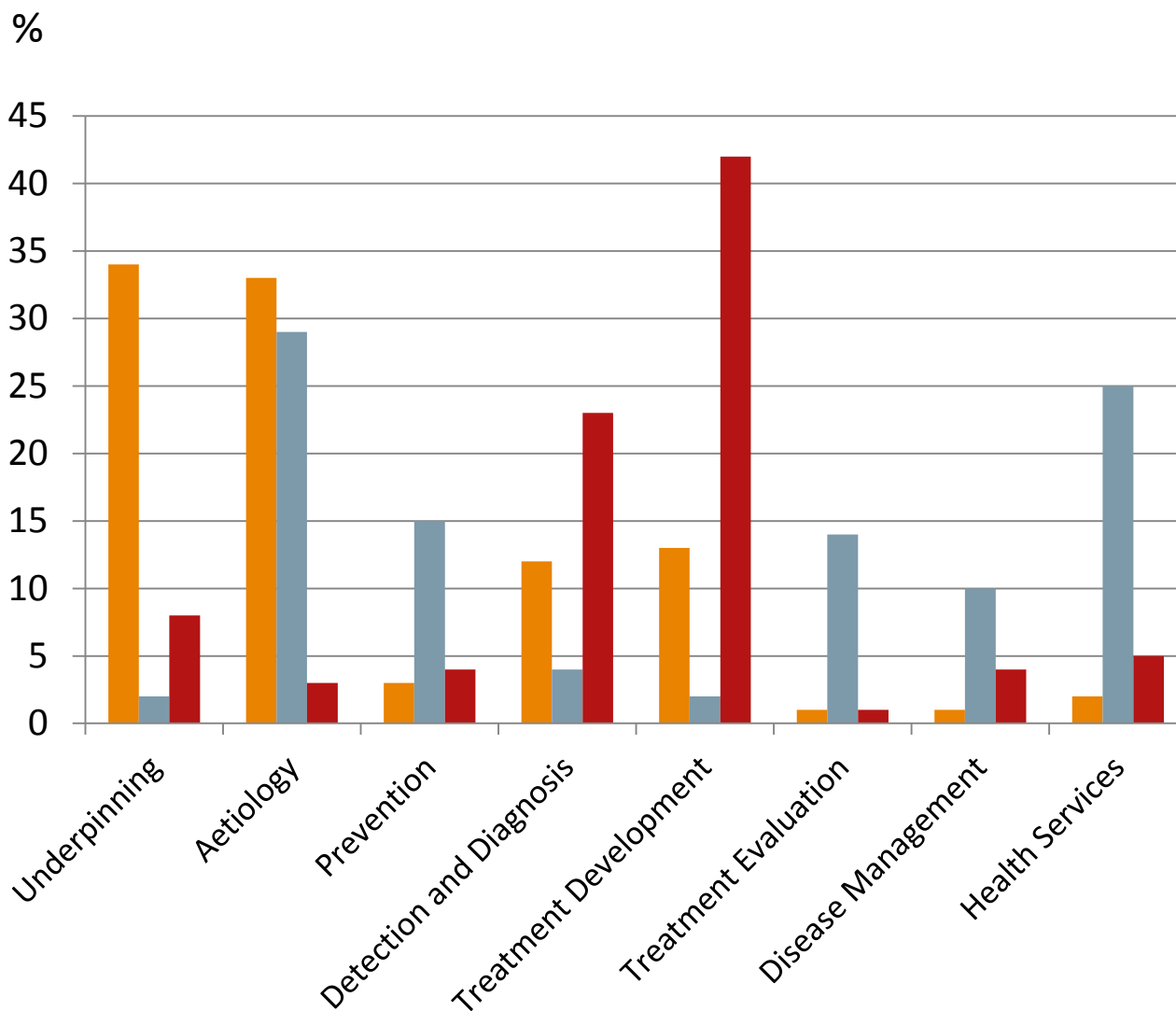
Mål 3.
Forskningsorientert
og innovativt
næringsliv

Mål 4.
Offentlig sektor
tar initiativ til og
bruker forskning i
fornyelsesarbeidet

Mål 6. Forskningsråd for helhet og fornyelse

Et eksempel fra helse 2014

- tre innretninger - ulike oppgaver

■ "Frie midler"
327 mill. NOK

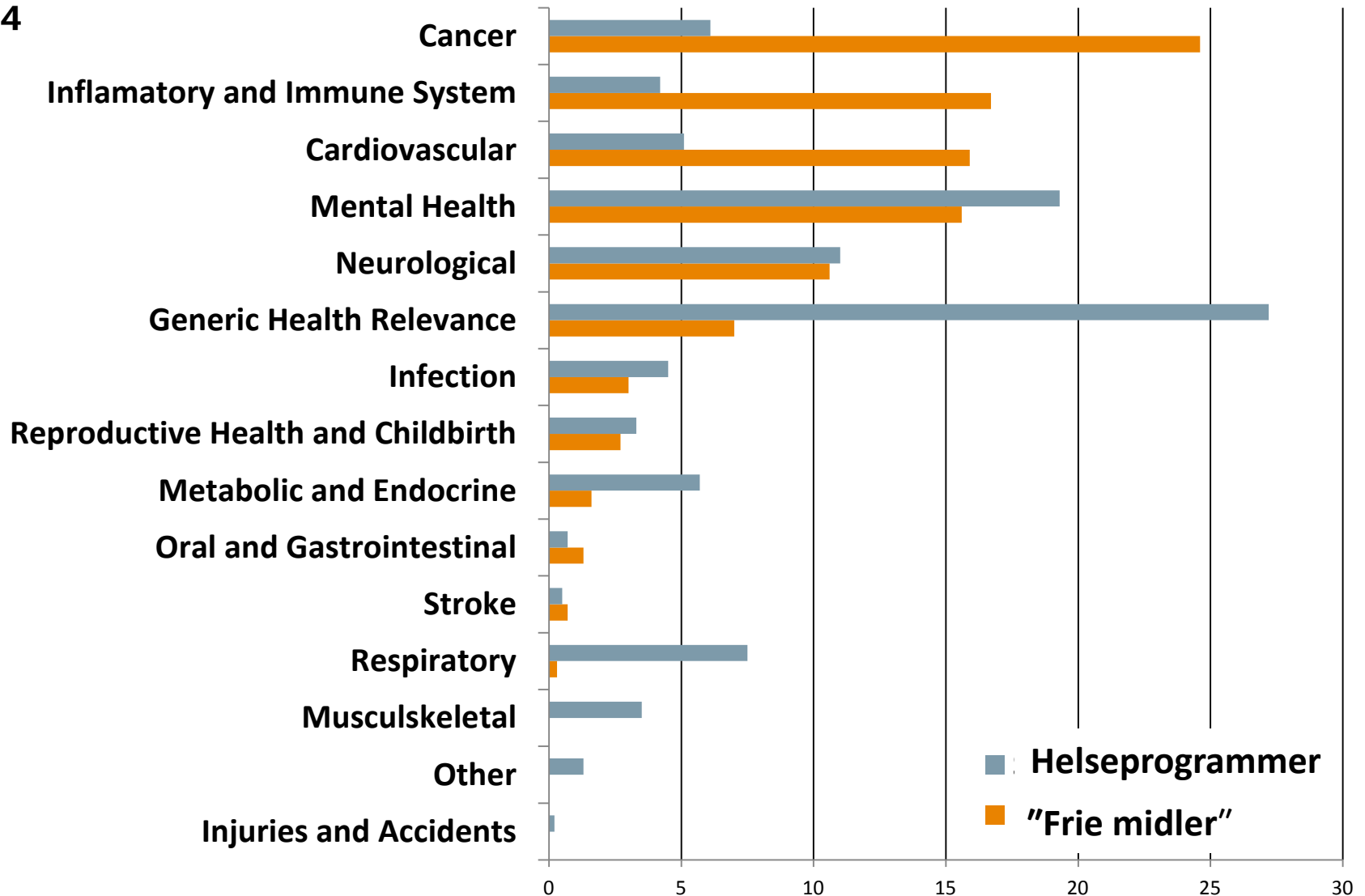
■ Helseprogrammer
465 mill. NOK

■ Næringsliv/teknologi
307 mill. NOK

Årsaksforskning (aetiology)

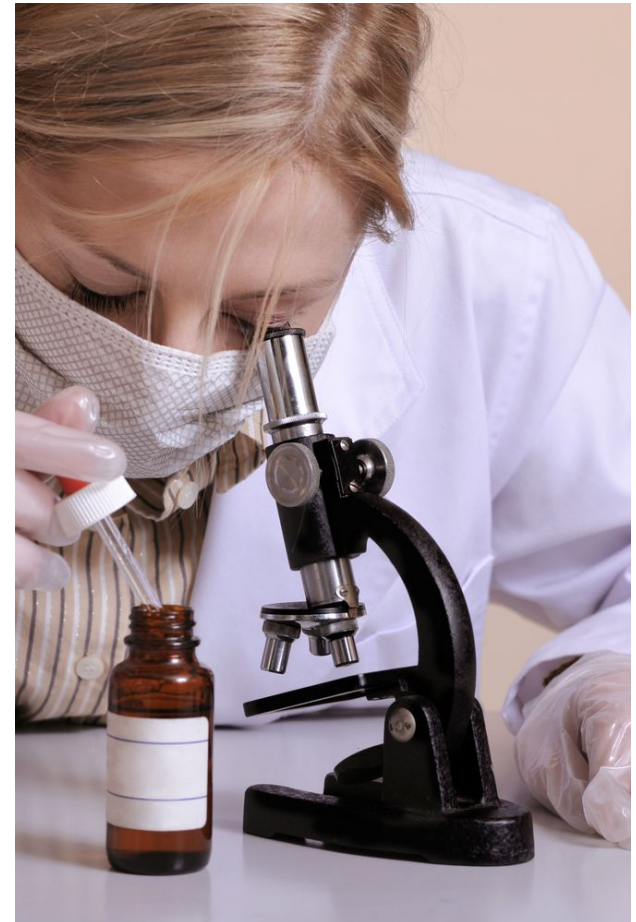
% av helseprogram / "frie midler"

2014

... og hva har så dette med akademisk frihet å gjøre? (1)

1. Dimensjonering av forskning – et nasjonalt spørsmål
 - Samlet innsats
 - Sikre fri forskning av høy kvalitet
 - Sikre forskning av høy kvalitet på viktige områder for samfunnet
2. Hvem skal fatte hvilke finansieringsbeslutninger?
 - Departementene – rammene
 - Et råds-system – nasjonal nivå – og vern mot politisk detaljstyring
 - Institusjonene – strategisk ledelse
 - Forskeren

... og hva har så dette med akademisk frihet å gjøre? (2)

3. Krav til prosjektene

- kvalitet
- nytte / impact
- strukturelle effekter
- god ressursbruk

4. Forskningens stemme

- Sammen med sterke og uavhengige universiteter, andre institusjoner og forskerne
- Forsvare forskningens «vesen»

5. Kunnskapssamfunnet kommer

- Det er her allerede

**Takk for
oppmerksomheten!**